

tallets oprindelige Syn paa Sagen, selv om man ikke kunde være fuldt forvisset om, hvorvidt den her berørte aldeles overvejende Folkestemning skyldtes en bestemt Fastholden af den kirkelige Vielse eller mulig en Indifferentisme, der nogenlunde hurtigt vilde kunne lade Folket forsonse sig med den foreslaaede Nyordning.

Denne manglende Forvisning er imidlertid ikke længere til Stede. Der har nemlig, som alle bekendt, rejst sig en Bevægelse i Folket i Anledning af det her foreliggende Spørgsmaal, der i Omfang og Dybde turde høre til de sjældneste, og som i en næsten overvældende Grad har givet sig Udslag i den Masse af Folkeadresser til Regering og Rigsdag, der under nærværende Udvalgsbehandling er indbragt i Landstinget, og over hvilke et vedføjet Bilag vil give et kort Overblik. Adresserne have næsten alle en forskellig Ordlyd, da det ikke er en samlet Masseadresse, der er kolporteret til Indsamling af Underskrifter af kendte og ukendte Personer, men Meningen i dem alle er gennemgaaende den samme: man beder indstændig dels om at maatte beholde den nuværende kirkelige Vielse, dels om at der under en eventuel Nyordning maatte gives fuld Frihed til at vælge mellem kirkeligt og borgerligt Ægteskab. Nogle Adresser fremhæve tillige Ønskeligheden af at skaffe Præsterne Adgang til af religiøse Grunde at kunne nægte Vielse.

Nu kan det vel siges — er ogsaa blevet sagt —, at paa Adresser kan der i det hele ikke lægges nogen synderlig Vægt, og taget i sin Almindelighed er der noget sandt heri, særlig naar det gælder en Adresse, der i ligelydende Eksemplarer spredes over hele Landet til Underskrift, hvor al Kontrol med de underskrivendes Stilling, Alder osv. saa godt som ganske mangler. Helt anderledes, hvor, som her, Adresserne ere stedhjemlede, hver enkelt udgaaet fra en bestemt By, et Sogn eller et snævert begrænset Omraade, hvor Underskrifternes Ægthed og de underskrivendes Alder har kunnet kontrolleres, hvor Tanken om en Adresse har været, saa at sige, spontan og de fleste Steder samtidig, altsaa ikke fremkaldt ved en ihærdig Agitation paa Møder og i Pressen, ligesom det bør fremhæves, at Adresserne lige saa vel ere fremkomne fra Steder, hvor Befolkningen ellers aldeles overvejende staa paa den nuværende Regerings Side, som fra Steder, hvor den politiske Opfattelse er mere delt, og endelig fortjener det

maaske at nævnes, at der endnu ikke er fremkommet en eneste Modadresse til Gunst for Regeringslovsforslaget.

Man kan nu mene om Adresser, hvad man mene vil, men nægtes kan det vel ikke, at naar de foranførte Momenter tages i rettelig Betragtning, kunne de her omhandlede Adresser ikke frakendes den Betydning, at de afgive et vægtigt Vidnesbyrd om den Stemning, der i vide Kredse af Folkekirkens Medlemmer hersker over for det tvungne, borgerlige Ægteskab, en Folkestemning, der heller ikke har været uden Indflydelse paa Flertallets Standpunkt og dets endelige Beslutning om ikke at turde anbefale det foreliggende Lovforslag til Tingets Vedtagelse, hvorimod det til Trods for al Anerkendelse af Forslagets gode Hensigt og den rationelle Løsning af Spørgsmaalet, som det tilsigter, stiller et Ændringsforslag af indgribende Karakter.

Flertallet er saa meget mere blevet bestyrket i Tilliden til den her hævdede Opfattelses Rigtighed, som det er ubestrideligt, at de fra Landets Biskopper foreliggende Erklæringer om denne Sag, der ere blevne overgivne Udvalget til fortrolig Benyttelse, utvivlsomt maa siges at indeholde en stærk og bestemt Eraraaden af (— for Kirkens og i hvert Fald for Folkets Skyld —) nu at gaa til Indførelsen af tvungent borgerligt Ægteskab.

Ændringsforslaget, der stilles af foranævnte Flertal samt *J. Pedersen*, tilsigter at give Lovforslaget en Affattelse, hvorefter dets § 1 giver Folkekirkens Medlemmer fuld Frihed til (uden den nu nødvendige Udtrædelse af Folkekirken) at vælge mellem borgerligt og kirkeligt Ægteskab, en Frihed, som ogsaa gælder anerkendte Trossamfunds Medlemmer; dets § 2 giver Præsterne en Frihed til at vægre sig ved at foretage Vielser, der af religiøse Grunde stride mod deres Samvittighed, hvilken Frihed dog er begrænset af deres Biskops Afgørelse, hvortil Forbilledet findes i Regeringslovsforslagets § 20. Ændringsforslagets § 3 tilsigter ligeledes at give Præsterne Frihed over for Krav om kirkelig Indvielse af borgerligt stiftede Ægteskaber, medens § 4 fritager dem for Forpligtelse til gejstlig Mægling i Tilfælde af Skilsmisse, naar Ægteskabet hverken er kirkelig stiftet eller indviet.

Det vil saaledes ses, at den ny Affattelse af Lovforslaget, som Ændringsforslaget foreslaar, søger at give Frihed til alle Sider, Frihed saavel for Menighe-